

UCHWAŁA NR 200/XXV/2021

Rady Powiatu w Augustowie

z dnia 30 grudnia 2021 r.

w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Augustowskim

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920, Dz. U. z 2021 r. poz. 1038, poz. 1834) i art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 821, Dz. U. z 2021 r. poz. 159, poz. 1006) uchwala się, co następuje:

§ 1. Rada Powiatu w Augustowie uchwala Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Augustowskim na lata 2022 - 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Augustowie.

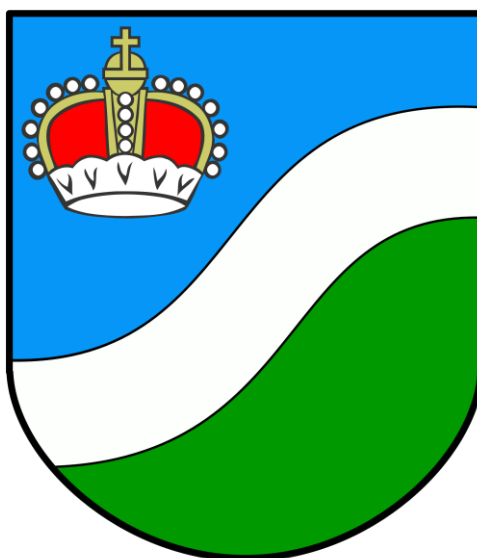
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu w Augustowie

Andrzej Mursztyn

Załącznik
do uchwały Nr 200/XXV/2021
Rady Powiatu w Augustowie
z dnia 30 grudnia 2021 r.

*POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE AUGUSTOWSKIM
na lata 2022-2024*

POWIAT AUGUSTOWSKI

Augustów 2021 r.

Spis treści

.....	1
I. WPROWADZENIE	4
II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	5
III. ZADANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	5
1. Zadania gminy	6
2. Zadania powiatu:	7
3. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej:	9
IV. DIAGNOZA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE AUGUSTOWSKIM.....	11
Liczba form rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Augustowskim ogółem w latach 2016-2020.	13
1. Wykres: Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Augustowskim ogółem w latach 2016 – 2020. 14	
2. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w powiecie augustowskim w latach 2016-2020.	14
3. Wykres: Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w Powiecie Augustowskim w latach 2016- 2020.....	15
4. Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci przebywających w pieczy zastępczej w gminach Powiatu Augustowskiego (wg stanu na 01.09.2021 r.).	16
V. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE AUGUSTOWSKIM	16
Liczba dzieci pochodzących z Powiatu Augustowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego w latach 2016- 2020.....	16
Wykres: Liczba dzieci z Powiatu Augustowskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego i interwencyjnego w latach 2016-2020.	17
VI. PIECZA ZASTĘPCZA RODZINNA I INSTYTUCJONALNA W POWIECIE AUGUSTOWSKIM	17
1. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego w latach 2016-2020.	17
2. Wykres: Liczba dzieci w pieczy zastępczej w latach 2016-2020.	18
VII. DZIAŁANIA ZWIĄZANE ZE WSPIERANIEM RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ ROWADZONE PRZEZ GMINY POWIATU AUGUSTOWSKIEGO.....	18
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny w MOPS Augustów w latach 2015- 2019.....	18
Placówki wsparcia dziennego.....	19
Rodzina wspierająca	20
VIII. FORMY KONTYNUOWANIA OPIEKI NAD PEŁNOLETNIMI WYCHOWNKAMI PIECZY ZASTĘPCZEJ.	21
Pomoc na kontynuowanie nauki.....	22
Pomoc na usamodzielnienie.....	23

Pomoc na zagospodarowanie	23
IX. MOCNE I SŁABE STRONY ISNIEJĄCEGO SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	24
X. CELE PROGRAMU	26
Cele szczegółowe:	26
XI. ZADANIA.....	27
1) <i>cel szczegółowy: rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej</i>	27
2) <i>cel szczegółowy: zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom i rodzinnym formom pieczy zastępczej w wypełnianiu ich funkcji</i>	28
3) <i>cel szczegółowy: tworzenie stosownie do potrzeb i możliwości powiatu rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka; .....</i>	29
4) <i>cel szczegółowy: pomoc w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych; .....</i>	29
XII. LIMIT ZAWODOWYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH W LATACH 2022 - 2024	30
XIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	30
XIV. BENEFICJENCI PROGRAMU	30
XV. REALIZATORZY PROGRAMU	30
XVI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	31

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami (...)

*Preambuła ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest najlepszym środowiskiem do prawidłowego rozwoju i wychowania dziecka. W razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną, dziecko ma prawo do opieki i wychowania, w szczególności w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Rolą systemu pieczy zastępczej jest zapewnienie dziecku bezpiecznego środowiska wychowawczego respektującego jego prawa. Podczas pobytu w pieczy zastępczej powinny być respektowane prawa dziecka między innymi prawo do powrotu do rodziny, utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, stabilnego środowiska wychowawczego, kształcenia, rozwoju uzdolnień oraz pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Obowiązujące regulacje prawne wykazują charakter prorodzinny, w którym system opieki nad dzieckiem osamotnionym opiera się przede wszystkim na założeniu, iż w sytuacjach wymagających przejęcia od rodziców biologicznych ich obowiązków, należy szukać rozwiązań najbardziej zbliżonych do środowiska naturalnego.

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.). Powiat Augustowski Uchwałą Rady Powiatu Nr 11/II/2018 z dnia 28.12.2018 r. przyjął Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021, który realizowany był przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie. W związku z upływem okresu obowiązywania Programu, został opracowany nowy dokument, który uwzględnił dotychczasowe doświadczenia w zakresie organizowania opieki i wychowania w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

Niniejszy program zawiera diagnozę sytuacji pieczy zastępczej w Powiecie Augustowskim, określa kierunki działań w perspektywie 3 - letniej oraz ustala priorytety, a także zakres

prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej na terenie Powiatu Augustowskiego.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
2. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.);
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r. poz. 954);
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720);
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 274, poz. 1620).

III. ZADANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) podzieliła kompetencje w zakresie wsparcia rodziny.

GMINA	POWIAT	SAMORZĄDWOJEWÓDZKI
<ul style="list-style-type: none"> • działania profilaktyczne • praca z rodziną 	<ul style="list-style-type: none"> • rodzinna piecza zastępcza • instytucjonalna piecza zastępcza • usamodzielnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • ośrodek adopcyjny • interwencyjny ośrodek preadopcyjny • regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna

1. Zadania gminy

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;

- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

2. Zadania powiatu:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
  - a) grup wsparcia,
  - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 10) prowadzenie rejestru danych o osobach:
  - a) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

- b) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.
- 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 12) finansowanie:
- a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
  - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
  - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 13) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 14) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

Zgodnie z art. 76 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 13/2011 z dnia 3 października 2011 roku Starosty Augustowskiego **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.**

3. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej:

- 1) Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:
- 2) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 5) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
- 6) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
- 8) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

- 9) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
- 10) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
- 11) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 12) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
- 13) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 14) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
- 15) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 16) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 17) zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
- 18) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
- 19) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 20) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w

szczegółności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Organizator zatrudnia Koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, do którego należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. W Powiecie Augustowskim na dzień 01.09.2021 r. funkcjonowało 66 rodzin zastępczych, a PCPR w Augustowie zatrudnia 4 koordynatorów.

Do obowiązków koordynatora należy także systematyczne podnoszenie swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie. Natomiast jego prawem jest korzystanie z poradnictwa zawodowego, mającego na celu zachowanie i wzmocnienie jego kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

IV. DIAGNOZA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE AUGUSTOWSKIM

Rodzinna Piecza Zastępcza

... dziecko, dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia...

... Dziecko pozbawione czasowo lub na stałe swego środowiska rodzinnego lub w przypadku, gdy ze względu na swoje dobro nie może pozostawać w tym środowisku, będzie miało prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa: tego rodzaju opieka może obejmować, między innymi umieszczenie w rodzinie zastępczej, adopcję...

(Konwencja o Prawach Dziecka)

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

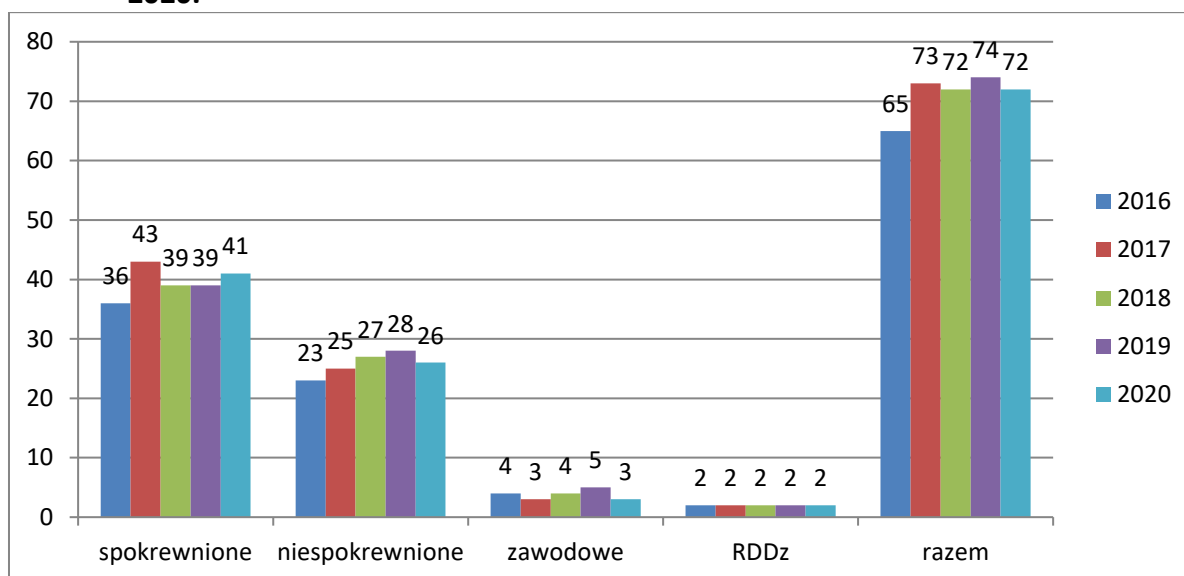
- 1) rodzina zastępcza:
  - a) spokrewniona (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
  - b) niezawodowa (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
  - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.
- 2) rodzinny dom dziecka,
- 3) rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

Rodziny zastępcze wszelkiego typu tworzone są w celu zapewnienia pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców z różnych powodów, najczęściej ich niezaradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych spowodowanej alkoholizmem lub innymi uzależnieniami, ubóstwa, sieroctwa, czy ciężkich chorób. Dziecko pozbawione opieki rodziców z wyżej wymienionych przyczyn powinno być umieszczone w rodzinie zastępczej, a dopiero w sytuacji braku takiej możliwości w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Liczba form rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Augustowskim ogółem w latach 2016-2020.

	2016	2017	2018	2019	2020
spokrewnione	36	43	39	39	41
niespokrewnione	23	25	27	28	26
zawodowe	4	3	4	5	3
rodzinny dom dziecka	2	2	2	2	2
razem	65	73	72	74	72

1. Wykres: Liczba rodzin zastępczych w Powiecie Augustowskim ogółem w latach 2016 – 2020.

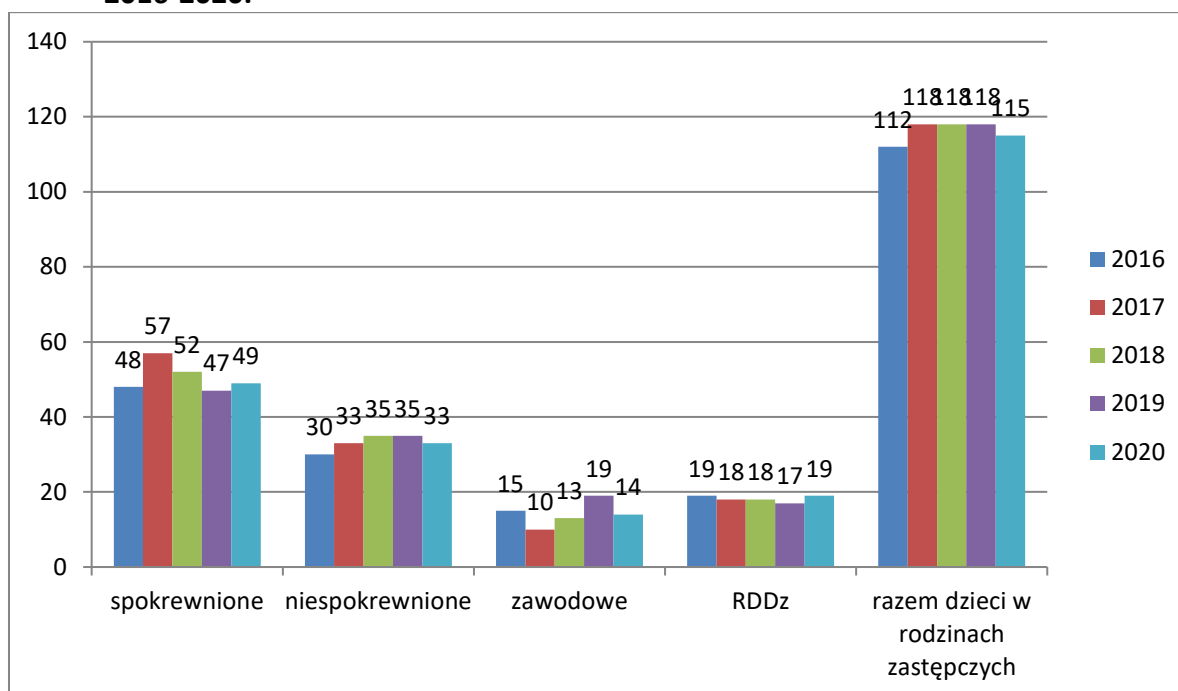

Analiza obecnego stanu rodzinnych form pieczy zastępczej pokazuje, że w okresie od 2016 roku do 2020 wzrosła liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w Powiecie Augustowskim z 65 w 2016 roku do 72 w 2020 roku. Największy wzrost odnotowano wśród rodzin zastępczych spokrewnionych z dziećmi w latach 2016-2017: z 36 w 2016 roku do 43 w 2017 roku.

2. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w powiecie augustowskim w latach 2016-2020.

Typ rodziny	2016	2017	2018	2019	2020
spokrewnione	48	57	52	47	49
niespokrewnione	30	33	35	35	33
zawodowe	15	10	13	19	14
rodzinny dom dziecka	19	18	18	17	19
razem dzieci	112	118	118	118	115

3. Wykres: Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w Powiecie Augustowskim w latach 2016-2020.

W okresie od 2016 roku do 2020 roku odnotowano wzrost liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych ze 112 w 2016 roku do 115 w 2020 roku. Trudno stwierdzić co jest powodem wzrostu, ponieważ nie jest on spowodowany zmianami przepisów, jest to raczej następstwo zmiany nastawienia do rodzicielstwa zastępczego - traktowanie tej formy pieczy zastępczej nie jako rozwiązania docelowego, a przede wszystkim czasowego, przejściowego.

W Powiecie Augustowskim zamieszkuje około 60 tysięcy mieszkańców. Powiat stanowi 7 gmin i w każdej z nich funkcjonują rodziny zastępcze.

4. Liczba rodzin zastępczych oraz dzieci przebywających w pieczy zastępczej w gminach Powiatu Augustowskiego (wg stanu na 01.09.2021 r.).

Gmina	Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	Liczba dzieci
Augustów - miasto	42	59
Augustów - gmina	3	4
Lipsk	3	3
Bargłów	8	12
Sztabin	5	8
Nowinka	4	18
Płaska	1	6
Razem:	66	110

Z powyżej analizy wynika, że ponad 64% rodzin zastępczych w Powiecie Augustowskim mieszka na terenie Miasta Augustowa.

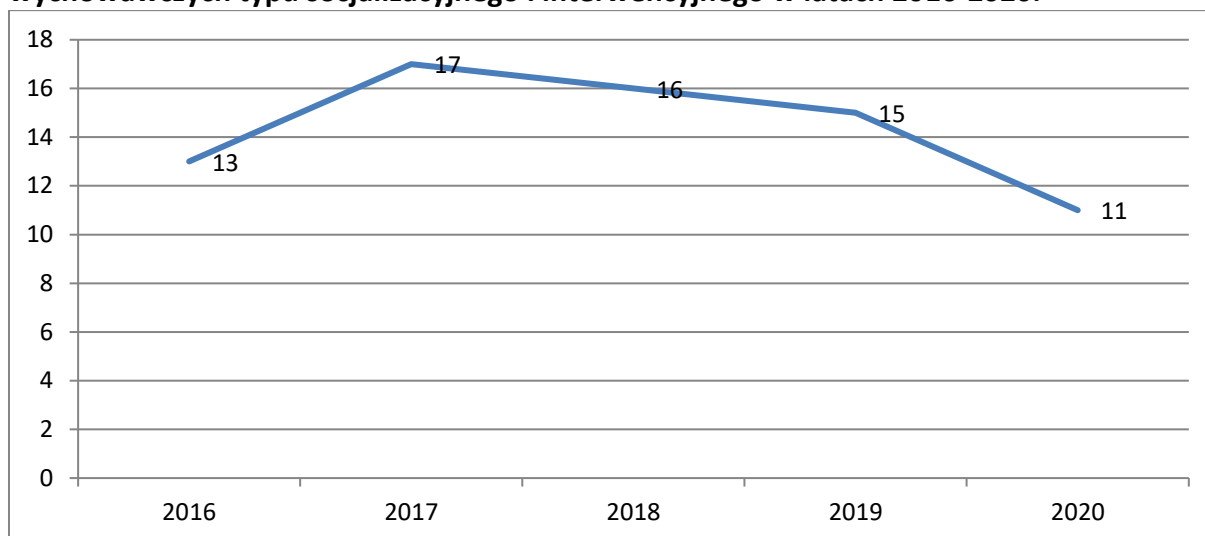
V. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE AUGUSTOWSKIM

Dziecko, pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, po wyczerpaniu możliwości znalezienia rodziny zastępczej, umieszczane jest w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Placówka zapewnia całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie ze świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Całodobowy pobyt dziecka w placówce ma charakter przejściowy, do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje postanowienia Sądu o umieszczaniu małoletnich w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poprzez umieszczanie dzieci w placówkach na terenie innych powiatów.

Liczba dzieci pochodzących z Powiatu Augustowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego w latach 2016-2020.

Liczba dzieci	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	13	17	16	15	11

Wykres: Liczba dzieci z Powiatu Augustowskiego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego i interwencyjnego w latach 2016-2020.

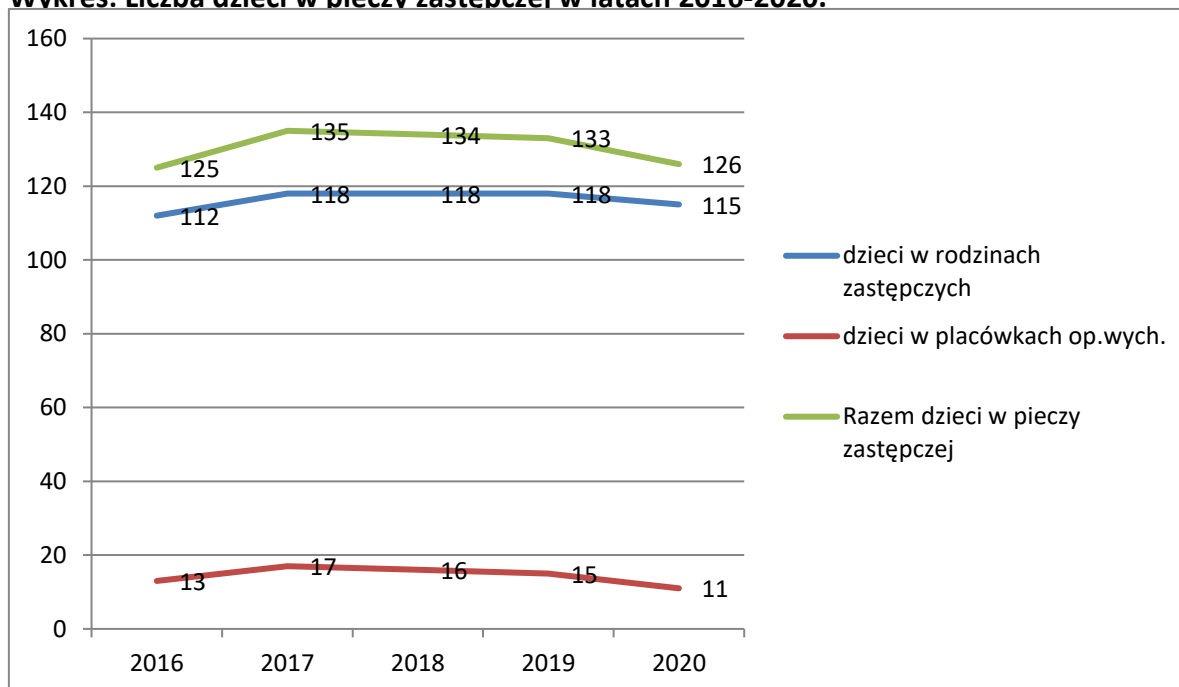
Z dokonanej analizy wynika, że w okresie od 2016 do 2020 roku spadła liczba dzieci pochodzących z Powiatu Augustowskiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, najwięcej dzieci przebywało w placówkach w 2017 roku – 17 osób, najmniej w 2020 roku - 11 osób.

VI. PIECZA ZASTĘPCZA RODZINNA I INSTYTUCJONALNA W POWIECIE AUGUSTOWSKIM

1. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego w latach 2016-2020.

Liczba dzieci	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok
	2016	2017	2018	2019	2020
Dzieci w rodzinach zastępczych	112	118	118	118	115
Dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	13	17	16	15	11
Razem dzieci w pieczy zastępczej	125	135	134	133	126

2. Wykres: Liczba dzieci w pieczy zastępczej w latach 2016-2020.

VII. DZIAŁANIA ZWIĄZANE ZE WSPIERANIEM RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ ROWADZONE PRZEZ GMINY POWIATU AUGUSTOWSKIEGO.

Wspieranie rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych należy do zadań własnych gminy i ma na celu podejmowanie planowanych i zintegrowanych działań przywracających zdolności do wypełniania tych funkcji.

Praca z rodziną prowadzona jest głównie w formie usług asystenta rodziny, natomiast pomoc w opiece i wychowaniu prowadzona jest w formie:

- 1) placówek wsparcia dziennego;
- 2) rodzin wspierających.

Asystent rodziny jest znaczącym elementem systemu wspierania rodziny w środowisku. Może on zostać przydzielony rodzinie przeżywającej problemy opiekuńczo-wychowawcze na wniosek pracownika socjalnego lub na mocy decyzji sądu rodzinnego. Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do swoich dzieci, potrzebują pomocy w zakresie organizowania tym dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, radzenia sobie z zaburzeniami zachowania, itp.

W Powiecie Augustowskim 64 % rodzin zastępczych mieszka w mieście Augustów, dlatego działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie silnie determinują sytuację pieczy zastępczej w Powiecie Augustowskim.

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny w MOPS Augustów w latach 2015-2019.

	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Rodziny korzystające ze wsparcia asystenta rodziny	31	31	30	23	27

Źródło: Dane MOPS w Augustów w 2015-2019r.

Mówiąc o funkcji asystenta rodziny można wyodrębnić – funkcję wsparcia psychiczno-emocjonalnego, opiekuńczą, doradczą, diagnostyczno-monitorującą, mediacyjną, wychowawczą, motywująco-aktywizującą oraz koordynacji działań skierowanych na rodzinę.

Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny, podniesienie umiejętności komunikacyjnych w rodzinie. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego, przy wsparciu wielu instytucji i organizacji, mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Placówki wsparcia dziennego

Ważną rolę w sferze pomocy w opiece i wychowaniu pełnią również placówki wsparcia dziennego. Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie: opiekuńczej, specjalistycznej oraz pracy podwórkowej, realizowanej przez wychowawców – pedagogów. Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych może, przy współpracy asystenta rodziny, zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Rodzina wspierająca jest to rodzina z bezpośredniego otoczenia dziecka, czyli np. sąsiedzi. Rodzina wspierająca pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

W Augustowie działa pięć placówek wsparcia dziennego, które zapewniają opiekę dzieciom i młodzieży podczas czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw i zajęć sportowych, pomoc w nauce, stałą pracę z rodziną dziecka. Jedna z placówek funkcjonuje przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Augustowie, pozostałe prowadzone są przez organizacje pozarządowe.

Placówki wsparcia dziennego działające na terenie Augustowa:

- Świetlica „Nasza Ostoja” przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Augustowie, ul. Nowomiejska 41,
- Społeczna Organizacja Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie, ul. Tytoniowa 5,

- Katolickie Towarzystwo Służby Dzieciom „Hospicjum” w Augustowie, ul. 29 Listopada 12,
- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddział w Suwałkach, ul. Wojska Polskiego 51 w Augustowie,
- Fundacja Cordis w Augustowie, ul. Jeziorna 31.

Dzieci uczęszczające do placówek wsparcia dziennego pochodzą ze środowisk wieloprotokolowych, w których występuje między innymi: ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, trudności w sprawowaniu właściwej opieki nad dziećmi, niewłaściwe wzorce w rodzinie. Praca z dziećmi wymaga dużej znajomości problemów występujących w rodzinach, umiejętności nawiązania współpracy z całymi rodzinami, a także inicjowania wydarzeń ukazujących właściwe wartości niezbędne do prawidłowego funkcjonowania każdej rodziny.

Dzieci otrzymują pomoc w odrabianiu lekcji, posiłek, wsparcie emocjonalne. W placówkach wsparcia dziennego prowadzone są działania w ramach Podlaskich Dni Rodziny, organizowany jest wypoczynek zimowy i letni. Przedstawiciele placówek są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego, w sprawach indywidualnych uczestniczą w posiedzeniach grup roboczych. Ponadto wszystkie placówki uczestniczą w zbiórkach żywności organizowanych przez Stowarzyszenie Bank Żywności w Suwałkach.

Dzięki działalności placówek wsparcia dziennego wiele dzieci znalazło spokojne miejsce, w którym otrzymują to czego nie zapewnia im rodzina.

Rodzina wspierająca

Inną formą pomocy rodzinie wprowadzoną omawianą ustawą są rodziny wspierające, których zadaniem jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, przy współpracy z asystentem rodziny. Rodzina wspierająca ma aktywnie pomagać w przezwyciężeniu kryzysu w rodzinie wspieranej, a nie ją wyręczać. Formy takiej pomocy mogą być bardzo różnorodne, uzależnione są od uzgodnień między zainteresowanymi rodzinami i zależą od ich inicjatywy oraz pomysłowości. Współpraca między rodzinami daje możliwość dzielenia się doświadczeniem i ukazywania praktycznych metod rozwiązywania problemów. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone rodzinom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Z rodziną wspierającą burmistrz zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

VIII. FORMY KONTYNUOWANIA OPIEKI NAD PEŁNOLETNIMI WYCHOWNKAMI PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej "osobą usamodzielnianą", w przypadku, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu

- 1) przyznaje się pomoc na:
  - a) kontynuowanie nauki,
  - b) usamodzielnienie,
  - c) zagospodarowanie;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
  - a) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
  - b) zatrudnienia;
- 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) określa zasady, na jakich udzielana jest pomoc w usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Osoba usamodzielniana w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) to osoba, która:

- opuszcza rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną po osiągnięciu pełnoletności lub
- której pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej ustał na skutek śmierci osób tworzących rodzinną pieczę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, w okresie 6 miesięcy przed osiągnięciem przez tę osobę pełnoletności.

Zgodnie z art. 240 ust. 1 (cyt. wyżej ustawy) do pomocy dla osób usamodzielnianych, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy opuściły rodzinę zastępczą albo placówkę opiekuńczo-wychowawczą, albo pobierają pomoc przyznaną im na podstawie art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.) stosuje się przepisy dotychczasowe tj. cyt. wyżej ustawę o pomocy społecznej.

Ustawa przewiduje kilka form wsparcia osób usamodzielnianych, jeżeli uprzednio ich umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu. Do wspomnianych form wsparcia należą:

a) przyznanie pomocy na:

- ❖ kontynuowanie nauki,
- ❖ usamodzielnienie,
- ❖ zagospodarowanie;

b) udzielenie pomocy w uzyskaniu:

- ❖ odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- ❖ zatrudnienia.

Wymaga podkreślenia, że ww. pomoc nie przysługuje, jeżeli osoba usamodzielniana przebywa w domu pomocy społecznej albo w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym lub przewlekłe chorym.

Przyznawanie pomocy, o której mowa, należy do zadań powiatu. Pomoc przyznawana jest lub udzielana nie z urzędu, a jedynie na wniosek osoby usamodzielnianej.

O pomoc, o której mowa w pkt a), może wystąpić osoba usamodzielniana, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 3 lat – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- 1 roku – w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Pomoc na kontynuowanie nauki

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana jest wówczas, gdy osoba usamodzielniana kontynuuje naukę:

- w szkole,
- w zakładzie kształcenia nauczycieli,
- w uczelni,
- na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia,
- u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Pomoc przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25. roku życia. Wysokość pomocy wynosi w tym wypadku nie mniej niż 566 zł miesięcznie i przysługuje ona zasadniczo w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego.

W określonych w ustawie przypadkach pomoc na kontynuowanie nauki bądź nie przysługuje, bądź – już przyznana – może zostać zawieszona. Pomoc taka nie przysługuje w przypadku, gdy osoba usamodzielniana:

- a. kontynuuje naukę w szkole ponadgimnazjalnej lub uczelni, która zapewnia nieodpłatną naukę i nieodpłatne pełne utrzymanie,
- b. bez uzasadnionych powodów zmieniała trzykrotnie, na tym samym poziomie kształcenia, szkołę, zakład kształcenia nauczycieli lub uczelnię, kurs lub przygotowanie do wykonywania zawodu,
- c. została umieszczona w zakładzie karnym.

Pomoc na usamodzielnienie

Pomoc na usamodzielnienie zostaje przyznana, o ile dochód miesięczny osoby usamodzielnianej nie przekracza 1200 zł. W sytuacji gdy osiągnięty dochód jest większy, przyznanie pomocy jest fakultatywne – konkretnie zaś uzależnione od sytuacji mieszkaniowej, dochodowej, majątkowej lub osobistej.

Wysokość pomocy na usamodzielnienie wynosi:

- a) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną – nie mniej niż 3730 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;
- b) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą:
  - nie mniej niż 7458 zł – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
  - nie mniej niż 3730 zł – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
  - nie mniej niż 1865 zł – jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat,
  - nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomoc na zagospodarowanie

Przyznanie pomocy na zagospodarowanie uzależnione jest od miesięcznego dochodu osoby usamodzielnianej. Wysokość dochodu uprawniająca do pomocy i sposób

jej określania są w tym wypadku takie same, jak w przypadku pomocy na usamodzielnienie.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia. Pomoc oferowana jest w kwocie nie niższej niż 1695 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3390 zł. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

IX. MOCNE I SŁABE STRONY ISNIEJĄCEGO SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Wykwalifikowana kadra w systemie pieczy zastępczej, posiadająca wiedzę i doświadczenie, w tym 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej; ☐ Powołanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Augustowskim; ☐ Wielokierunkowe działania na rzecz pozyskiwania kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej i promowania idei rodzicielstwa zastępczego, np. kampanie informacyjne (promowanie rodzicielstwa zastępczego podczas imprez sportowych, organizacja dnia otwartego PCPR w Augustowie, rozpowszechnianie informacji dotyczących idei rodzicielstwa zastępczego poprzez ulotki, broszury, plakaty, w lokalnych mediach i na stronach internetowych); 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Mała liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych; ☐ Niska efektywność działań na rzecz pozyskiwania nowych kandydatów na zawodowe i niezawodowe rodziny zastępcze oraz do prowadzenia rodzinnych domów dziecka (powoływanych w trybie art. 62 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej); ☐ Brak zintegrowanego systemu pieczy zastępczej, który w pełni wykorzystywałby potencjał podmiotów wchodzących w jego skład, w tym skonstruowanego modelu: współpracy między podmiotami wchodzącymi w skład systemu pieczy zastępczej, usamodzielniania wychowanków i kontroli nad podmiotami sprawującymi pieczę zastępczą; ☐ Brak określenia jasnych zasad współpracy między organizatorami pracy z rodziną a podmiotami sprawującymi pieczę

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Zorganizowany system szkoleń i pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze; ☐ Możliwość uczestnictwa w grupie wsparcia dla rodzin zastępczych; ☐ Funkcjonowanie w Powiecie Augustowskim 2 rodzin zastępczych zawodowych oraz 3 rodzinnych domów dziecka; ☐ Dostęp do szkoleń dla koordynatorów pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych; ☐ Organizowanie wyjazdów wakacyjnych, wycieczek edukacyjnych, zajęć w czasie wolnym od nauki dla dzieci z rodzin zastępczych (m.in. basen, lodowisko, kino); ☐ Pomoc w realizacji zadań wynikających z nauki zdalnej oraz rozwijanie zainteresowań dzieci przebywających w pieczy zastępczej poprzez dostęp do komputerów zakupionych w ramach projektu pt. "Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie pandemii COVID - 19"; ☐ Współpraca z fundacjami na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej; ☐ Funkcjonowanie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Augustowie (z terenu miasta pochodzi większość dzieci przebywających w pieczy zastępczej) 	<p>zastępczą w zakresie powrotu dziecka do rodziny;</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Brak odpowiedniego wsparcia merytorycznego (np. w formie szkoleń) skierowanego do pracowników realizujących zadania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Augustowskiego; ☐ Niewystarczająca profesjonalizacja rodzin zastępczych w zakresie obejmowania pieczą zastępczą dzieci wymagających zastosowania specjalnych środków oddziaływania ze względu na ich niepełnosprawność lub trudności natury wychowawczej; ☐ Brak psychologa i pedagoga wyłącznie do wsparcia rodzin zastępczych i kwalifikacji kandydatów; ☐ Brak organizacji pozarządowych wspierających funkcjonowanie pieczy zastępczej. ☐ Zbyt długi okres pobytu dzieci w pieczy zastępczej; ☐ Ograniczony dostęp do wolnych zasobów lokalowych gmin i powiatu w dobrym stanie technicznym na potrzeby rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej; ☐ Brak mieszkań chronionych ułatwiających usamodzielnianie wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą;
--	--

<p>zespołu ds. asysty rodzinnej, który zatrudnia 2 asystentów rodziny, psychologa i innych wykwalifikowanych specjalistów,</p> <p>☐ Na terenie miasta Augustowa funkcjonuje 5 placówek wsparcia dziennego.</p>	
Szanse	Zagrożenia
<p>☐ Możliwość pozyskania kandydatów na nowe rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe;</p> <p>☐ Możliwość pozyskania i wykorzystania środków finansowych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego;</p> <p>☐ Zasoby ludzkie (profesjonalizm w obszarze wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej);</p> <p>☐ Współpraca z ośrodkiem adopcyjnym;</p> <p>☐ Dodatkowe wsparcie finansowe: dodatek wychowawczy dla dzieci w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, świadczenie z programu Dobry Start.</p>	<p>☐ Niepewność środków zewnętrznych (fundusze unijne, rządowe, regionalne);</p> <p>☐ Trudności we współpracy międzyinstytucjonalnej w szczególności na poziomie miasta i poziomie lokalnym wynikająca z nieprecyzyjnych przepisów skutkujących różnorodną interpretacją zapisów ustawy;</p> <p>☐ Trudność pracy w środowisku wynikająca z ograniczeń jakie niesie ze sobą pandemia Covid-19;</p> <p>☐ Wpływ nauki zdalnej na zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży.</p>

X. CELE PROGRAMU

Cel główny: *stworzenie warunków dla skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne jej formy.*

Cele szczegółowe:

- 1) rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej;
- 2) zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom i rodzinnym formom pieczy zastępczej w wypełnianiu ich funkcji;
- 3) zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych w ramach limitu;

- 4) tworzenie stosownie do potrzeb i możliwości powiatu rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka;
- 5) pomoc w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych
- 6) utworzenie zintegrowanego systemu pieczy zastępczej z wykorzystaniem potencjału podmiotów wchodzących w jego skład;
- 7) wspólne i partycypacyjne opracowanie zasad współpracy (ponad rozwiązania ustawowe) z organizatorami pracy z rodziną a organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej,
- 8) organizowanie i finansowania wsparcia merytorycznego skierowanego do pracowników realizujących zadania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Augustowskiego,
- 9) pilotowanie działań wśród lokalnej społeczności prowadzących do wzrostu aktywności społecznej i tworzenia organizacji pozarządowych i wspierających funkcjonowanie pieczy zastępczej oraz wspieranie w formie finansowej i pozafinansowej działalności stowarzyszeń już istniejących.

XI. ZADANIA

1) *cel szczegółowy: rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej*

	Zadania do realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1.1.	Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez: - rozpowszechnianie ulotek informacyjnych, plakatów, artykułów i ogłoszenia w lokalnych mediach, publikacja ogłoszeń i informacji na stronie internetowej PCPR w Augustowie oraz Starostwa Powiatowego w Augustowie, rozpowszechnianie materiałów informacyjnych na imprezach sportowych, zorganizowanie kampanii z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, organizowanie Dnia Otwartego w PCPR.	PCPR	Zadania ciągłe
1.2.	Prowadzenie naboru kandydatów na rodziny zastępcze, diagnozowanie kandydatów, organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego	PCPR	Zadanie ciągłe

1.3.	Współpraca z Sądem oraz właściwymi ośrodkami pomocy społecznej w zakresie rodzicielstwa zastępczego	PCPR Sąd Rejonowy w Augustowie OPS	Zadanie ciągłe
1.4.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej : bezpłatne uczestnictwo w zajęciach na pływalni miejskiej, lodowisku, w kinie. Organizowanie wycieczek krajoznawczo-integracyjnych, wypoczynku wakacyjnego i feryjnego.	PCPR Pozyskiwanie środków z projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych i organizacji pozarządowych	Zadanie ciągłe

2) cel szczegółowy: zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom i rodzinnym formom pieczy zastępczej w wypełnianiu ich funkcji

	Zadania do realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
2.1.	Zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym w formie: utworzenia i prowadzenia grup wsparcia, poradnictwa specjalistycznego i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	PCPR PPP-P Gabinet psychologiczny	Zadanie ciągłe
2.2.	Zapewnienie rodzinom zastępczym wsparcia koordynatorów (1 koordynator na 15 rodzin zastępczych)	PCPR	Zadanie ciągłe
2.3.	Zatrudnienie zgodnie z ustawą osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych	PCPR	Zadanie ciągłe
2.4.	Zapewnienie rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka pomocy psychologiczno-pedagogicznej – zatrudnienie psychologa i pedagoga 2 etaty	PCPR	Od 2022 roku
2.5.	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy	PCPR	Stosownie do potrzeb
2.6.	Wspieranie finansowe rodzin zastępczych	PCPR	Zadanie ciągłe
2.7.	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe	PCPR	Zgodnie z potrzebami
2.8.	Organizowanie/zapewnienie specjalistycznych szkoleń dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	PCPR	Zgodnie z potrzebami
2.9.	Współpraca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej ze środowiskiem lokalnym, w tym asystentami rodziny na rzecz wsparcia rodzinom i rodzinnym formom pieczy zastępczej w wypełnianiu ich funkcji	PCPR OPS Sąd Rejonowy Instytucje oświatowe	Zadanie ciągłe

		Służby zdrowia Kościoły i inne związki wyznaniowe Organizacje pozarządowe	
--	--	--	--

- 3) cel szczegółowy:** tworzenie stosownie do potrzeb i możliwości powiatu rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka;

	Zadania do realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
3.1.	Przekształcanie rodzin zastępczych wielodzietnych w rodzinne domy dziecka	PCPR	Zadanie ciągłe
3.2.	Zawieranie umów z rodzinami zastępczymi zawodowymi w ramach limitu	PCPR	Zadanie ciągłe
3.3.	Zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych	PCPR	Zadanie ciągłe
3.4.	Finansowanie funkcjonowania rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka	PCPR	Zadanie ciągłe
3.5.	Utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego na bazie posiadanej infrastruktury powiatu (zasobów lokalowych)	PCPR	Od 2022 roku

- 4) cel szczegółowy:** pomoc w usamodzielnianiu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych;

	Zadania do realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
4.1.	Tworzenie i realizacja programów usamodzielniania	PCPR, rodzina zastępcza, RDDz	Zadanie ciągłe
4.2.	Wsparcie dla osób usamodzielnianych (pomoc psychologiczna, pedagogiczna, prawna, grupy wsparcia)	PCPR	Zadanie ciągłe
4.3.	Wsparcie finansowe, rzeczowe osób usamodzielnianych, praca socjalna	PCPR	Zadanie ciągłe
4.4.	Wdrażanie i realizacja projektu w ramach środków z Unii Europejskiej na rzecz osób usamodzielnianych zagrożonych wykluczeniem społecznym	PCPR	Zadanie ciągłe
4.5.	Prowadzenie działalności informacyjnej dla młodzieży, która będzie wchodzić na rynek pracy dotyczącej ofert i form zatrudnienia możliwości	Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie	Zadanie ciągłe

	podnoszenia kwalifikacji zawodowych i zdobywania doświadczenia zawodowego		
4.6.	Współpraca z właściwymi gminami, ośrodkami pomocy społecznej na rzecz osób usamodzielnianych	Urząd Miejski w Augustowie Urzędy Gmin OPS	Zadanie ciągłe

XII. LIMIT ZAWODOWYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH W LATACH 2022 - 2024

	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
Liczba zawodowych rodzin zastępczych	6	8	10

XIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

- z budżetu Powiatu Augustowskiego;
- z budżetu Państwa (Ministra właściwego do spraw rodziny);
- z budżetów samorządów gminy, zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy;
- z budżetów powiatowych, zgodnie z art. 191 ust 1 ustawy;
- z odpłatności rodziców biologicznych.

XIV. BENEFICJENCI PROGRAMU

1. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej;
2. Rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka;
3. Rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
4. Osoby usamodzielniane;
5. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
6. Rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców.

XV. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie przy współpracy:

- ✓ Rodzin zastępczych;
- ✓ Rodzin pomocowych;
- ✓ Placówek opiekuńczo-wychowawczych;

- ✓ Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej;
- ✓ Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego Wydziału Rodzinnego;
- ✓ Organizacji pozarządowych, Kościołów i związków wyznaniowych

XVI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w realizację, przez koordynatora programu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie, w celu oceny czy program osiąga założone cele.

Ocena realizacji poszczególnych działań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022-2024 obejmuje okres roczny.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie zwróci się z wnioskiem do instytucji odpowiedzialnych za realizację o przestanie **do dnia 28 lutego** każdego roku w wersji elektronicznej i papierowej informacji o realizacji poszczególnych zadań wynikających z realizacji Programu za rok ubiegły.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie sporządzi zbiorczą informację z realizacji Programu i będzie co roku przedkładał ją Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu w Augustowie w terminie **do dnia 31 marca** każdego roku.